

به نام خدا

**اطمینان پیدا کردن به هر فرد
قبل از آزمودن،
نوعی ناتوانی است.**

امیر سخن علی علیه السلام، حکمت ۳۸۴ نهج البلاغه

ارزشیابی صلاحیت حرفه‌ای

مهارت آموزان معلمی

دوره مهارت آموزی معلمی

دانشگاه فرهنگیان

اداره نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت

استان سمنان

ارزشیابی صلاحیت حرفه‌ای (اصلاح)

مهارت آموزان ورودی سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

مقدمه

موفقیت هر نظام آموزشی به دانش و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان آن بستگی دارد. از این رو، می‌توان گفت معلم، مهمترین عضو نظام آموزشی در فرایند یاددهی- یادگیری است. در دنیای کنونی، نقش معلم از انتقال دهنده‌گی به عرضه کنندگی اطلاعات و مربیگری تغییر یافته است و این نقش جدید مستلزم کسب دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های جدید و به عبارتی شایستگی‌ها است. اطمینان از کسب شایستگی‌ها در بدو استخدام معلمان، بدون توجه به ارزشیابی از کیفیت تربیت معلم امکان‌پذیر نیست.

چارچوب سنجش: شایستگی‌های حرفه‌ای معلمی

(چند کلان برنامه درسی تربیت معلم)

✓ **شایستگی معطوف به دانش موضوعی (CK):** تسلط بر دانش موضوعی تخصصی شامل ابعاد تسلط بر دانش موضوعی و به کارگیری دانش روشی (آگاهی از دانش رشته‌ای)

✓ **شایستگی معطوف به دانش تربیتی (PK):** قابلیت فرد برای معلمی کردن / فهم ماهیت تربیت، توانایی تحلیل موقعیت تربیتی و توانایی تشخیص ماهیت فرصت‌های تربیتی و آثار آن

✓ **شایستگی معطوف به دانش تربیتی - موضوعی (PCK):** قابلیت فرد برای معلمی کردن در یک رشته خاص / شایستگی حاصل از درهم تنیدگی و ادراک ترکیبی دانش موضوعی و دانش تربیتی برای به کارگیری در موقعیت تربیتی و با قابلیت به کارگیری

✓ **شایستگی معطوف به دانش عمومی (GK):**

قابلیت لازم برای همه‌ی معلمان در یک نظام تربیتی / زمینه سازی تحلیل موقعیت ها و تصمیم گیری مناسب و انجام کار متعهدانه برای معلم از طریق فهم امور مرتبط با فرهنگ، دین، زبان و سیاست شامل ابعاد آگاهی از دانش دینی، توانایی تحلیل پدیده های فرهنگی سیاسی، تسلط بر سواد زبانی و علاقه مندی به حفظ سلامت و محیط زیست

ویژگی های اصلح

- ✓ دقت در اندازه گیری (اندازه گیری دقیق با درجه بالایی از روایی و اعتبار)
- ✓ عینیت نمره گذاری (استفاده از ملاک های استاندارد و به حداقل رساندن ذهنیات متفاوت ارزیابان و نمره دهندگان)
- ✓ قابلیت اجرایی و نمره گذاری (امکان پذیری اندازه گیری مولفه های در نظر گرفته شده)
- ✓ سرنوشت ساز بودن ارزشیابی (در نظر گرفتن تاثیر جدی ارزشیابی بر زندگی حرفه ای و شخصی)
- ✓ هم راستا با ملاک های مورد عمل در دانشگاه
- ✓ اندازه گیری کل نگر (بر آیند کلی از شایستگی ها)

اهداف

✓ صیانت از آموزش و پرورش از نظر صلاحیت های حرفه ای معلمان
بدو ورود

✓ پاسخگو نمودن دانشگاه فرهنگیان در قبال کیفیت خروجی های آن

✓ فراهم نمودن شاهد ناظر به اثر بخشی برنامه درسی رسمی و غیر
رسمی دانشگاه فرهنگیان به عنوان دانشگاهی ماموریت گرا

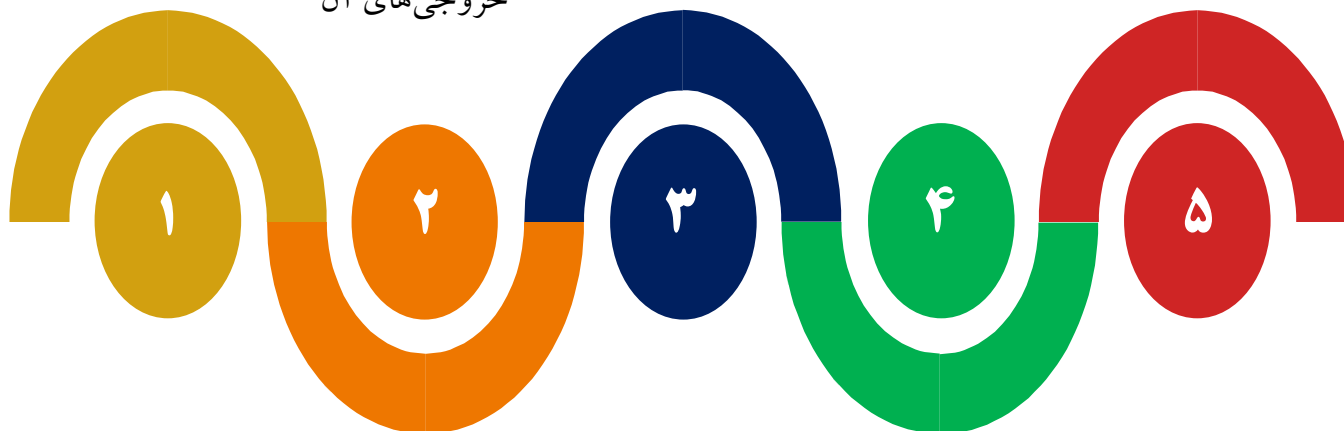
اهداف ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای

سنجش اثربخشی

فراهم نمودن شواهد ناظر به
اثربخشی برنامه درسی رسمی و
غیر رسمی دانشگاه فرهنگیان

پاسخگویی

پاسخگو نگاه داشتن
دانشگاه فرهنگیان در
قبال کیفیت
خروجی‌های آن

تصمیم‌سازی

فراهم‌آوری داده‌های معتبر
برای ارزیابی، پژوهش و
تصمیم‌سازی در دانشگاه

انگیزه‌بخشی

تقویت انگیزه یادگیری و
پیشرفت و حس مطالبه‌گری
تحصیلی در دانشجو معلمان و
مهارت‌آموزان

تضمین کیفیت

صیانت از آموزش و
پرورش از نظر
صلاحیت‌های حرفه‌ای
معلمان در بدو ورود

تجربیات بین المللی

✓ آزمون عملکردی پرکسیس برای معلمان (PPAT) بین ایالتی: ملاک آخرین دوره کارورزی

✓ آزمون عملکردی معلمان کالیفرنیا (PACT)

✓ سنجش تراکمی آموزشگران مقیم (RESA): مخصوص دانشجو معلمان ایالت اهایو

✓ آزمون شایستگی معلم (TET): هند

✓ آزمون گواهی معلمی (LET): فلپین

متولیان

مدیریت های استانی

آزمون اصلح

آموزش و محتوای دوره

مؤلفه فرهنگی

معاونت نظارت و ارزیابی

معاونت آموزشی

معاونت فرهنگی

نامه شماره ۱۸۰/۵۲۲۶۰/۳ مورخ ۱۳۹۶/۴/۳

مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات وزارت آموزش و پرورش:

"ارزشیابی جامع صلاحیت‌های حرفه‌ای در پایان هر مرحله مطابق ضوابط و مقررات به صورت کتبی، فعالیت‌های فرهنگی و تدریس عملی از مهارت‌آموزان به عمل خواهد آمد و در صورت کسب حد نصاب ۶۵ درصد امتیاز در هر مورد، گواهی صلاحیت‌های حرفه‌ای به آنان اعطا خواهد شد."

اطلاعیه شماره ۱

مرکز سنجش شایستگی های حرفه ای منابع انسانی

معاونت فناوری های نوین و نوآوری
مرکز سنجش شایستگی های حرفه ای منابع انسانی

فرایند برنامه اصلاح ویژه مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

اطلاعیه شماره یک

فرایند اصلاح، شامل چهار مؤلفه است:

✓ مؤلفه تدریس عملی با ۲۷۵ امتیاز

✓ مؤلفه فرهنگی با ۲۷۵ امتیاز

✓ مؤلفه کتبی چندگزینه ای با ۲۲۵ امتیاز

✓ مؤلفه کتبی عملکردی با ۲۲۵ امتیاز

الف- آزمون کتبی چندگزینه ای با ۲۲۵ نمره

بخش کتبی برای ورودی ۹۶ دارای سه بخش است:

(۱) ۳۵ تا ۴۵ سؤال از جدول اعلام شده دروس مجازی برابر با اطلاعیه شماره یک مرکز سنجش دانشگاه و شامل ۲ تا ۴ درس بر حسب رشته های تخصصی

(۲) ۱۵ تا ۲۰ سؤال از تحلیل و بررسی کتب درسی مدرسه ای رشته تخصصی یا برنامه درسی مدرسه ای و آیین نامه ها و راهنماهای منتشر شده معلمی در رشته هایی غیر از آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه مانند رشته های مراقب سلامت، امور تربیتی و ... / (مواردی از قبیل ارتباط عمودی و افقی و پیشنیازها و پیچ و خم های تدریس هر مبحث)

(۳) متشکل از ۱۲ سؤال با موضوع درک و تحلیل موقعیت

تربیتی، اخلاقی (مشترک برای همه رشته ها) / منظور درس

اخلاق حرفه ای

دروس مجازی از پودمان های تخصصی برای آزمون کتبی چندگزینه ای ویژه مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۶

ردیف	رشته	دروس مورد آزمون کتبی چندگزینه ای برای ورودی ۱۳۹۶
۱	آموزش ابتدائی	* برنامه ریزی درسی و آموزش کلاس های چندپایه * ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی
۲	آموزگاری استثنائی	* اختلالات یادگیری * سنجش و آزمون های تخصصی در حوزه کودکان با نیازهای ویژه
۳	دبیری تربیت بدنی	* برنامه ریزی و روش های اجرای فعالیت های مکمل درس تربیت بدنی * روش های ارزشیابی درس تربیت بدنی
۴	مراقب سلامت	* سلامت / بهداشت و صیانت از محیط زیست * اصول و مبانی آموزش و پرورش * بهداشت خانواده
۵	مشاوره	* روانشناسی تربیتی (پرورشی) * اصول و مبانی آموزش و پرورش * آسیب شناسی روانی کودک و نوجوان * روابط انسانی در مدرسه
۶	مربی امور تربیتی	* روانشناسی تربیتی (پرورشی) * اصول و مبانی آموزش و پرورش * سواد رسانه ای * نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان
۷	مجموعه رشته های دبیری غیر از دبیری تربیت بدنی	* روانشناسی تربیتی (پرورشی) * ارزشیابی یادگیری

الف- آزمون کتبی چندگزینه ای با ۲۲۵ نمره

■ بخش کتبی برای ورودی ۹۷ دارای چهار بخش است:

(۱) ۲۵ تا ۳۵ سؤال با محوریت سواد پایه رشته تخصصی از مفاهیم و مهارت ها و توانایی حل مسأله مبتنی بر محتوای کتب درسی مدرسه‌ای رشته تخصصی، یا برنامه درسی مدرسه‌ای و آیین نامه ها و راهنماهای منتشرشده علمی در رشته های غیر از آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه مانند رشته های مراقب سلامت، امور تربیتی و .... / مثلا دبیر ریاضی باید کتاب‌های ریاضی متوسطه را بلد باشد و بتواند مسائل را حل نماید (با تاکید بر کتب درسی جدید)

(۲) ۱۵ تا ۲۰ سؤال از سواد علمی، تربیتی لازم برای تدریس:

شامل روش های تدریس و سنجش و اندازه گیری

الف- آزمون کتبی چندگزینه ای با ۲۲۵ نمره

■ بخش کتبی برای ورودی ۹۷ دارای چهار بخش است:

۳) ۱۵ تا ۲۰ سؤال از تحلیل و بررسی کتب درسی مدرسه ای و یا برنامه درسی مدرسه ای و آیین نامه ها و راهنماهای منتشرشده معلمی رشته های غیر از آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه مانند رشته های تربیت بدنی، مشاوره و .... / (مواردی از قبیل ارتباط عمودی و افقی و پیشنهادها و پیچ و خم های تدریس هر مبحث)

۴) متشکل از ۱۲ سؤال با موضوع درک و تحلیل موقعیت تربیتی، اخلاقی (مشترک برای همه رشته ها) / منظور درس اخلاق حرفه ای

ب- آزمون کتبی عملکردی با سقف ۲۲۵ نمره

- ۱- در همان روز آزمون کتبی سنجیده خواهد شد.
- ۲- شایستگی های حرفه ای مرتبط با محتوا و مهارت های طراحی، تحلیل، تفسیر و ارزیابی فعالیت ها و موقعیت های مختلف یادگیری و تدریس
- ۳-دربگیرنده کلیه دروس گذرانده شده در دوره مهارت آموزی
- ۴- شامل تعداد ۵ تا ۷ موقعیت عملکردی

ب- آزمون کتبی عملکردی با سقف ۲۲۵ نمره

- ۵- برای هر رشته تعدادی موقعیت های عملکردی از محتوا و شرایط مختلف فرایند تدریس- یادگیری طراحی می شود و مهارت آموزان با تمام آموخته ها و تجارب خود و در قالب معین شده برای هر موقعیت، به طراحی، تحلیل، تفسیر و یا ارزیابی خواهند پرداخت و پاسخ خود را به صورت تشریحی مکتوب خواهند کرد.
- ۶- برای هر موقعیت عملکردی، سناریویی در ارتباط با موضوعات چالشی مرتبط با تدریس و یادگیری طراحی شده است، مهارت آموزان با پاسخگویی به برخی پرسش ها، ملزم به طراحی بخشی از فرایند تدریس یادگیری و یا تفسیر و نقد آن هستند.

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۱:

رفع یک بدفهمی با تصحیح طرحواره‌ها

عناصر مورد ارزیابی:

درک مشکل بدفهمی،
شناخت طرحواره مرتبط،
ایجاد ارتباط صحیح،
ارائه بازخورد مناسب

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۲:

تحلیل و تصحیح اشتباه در تدریس یک معلم

عناصر مورد ارزیابی:

درک مشکل تدریس،
شناخت نظریه مرتبط،
ایجاد ارتباط صحیح،
ارائه تصحیح مناسب

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۳:

حل یک مسئله آموزشی یا محتوایی با ایجاد یک موقعیت
چالش‌برانگیز در تدریس

عناصر مورد ارزیابی:

قدرت تحلیل و حل مناسب مسئله و مشکل با پیمودن
مراحل فرایند حل مسئله

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۴:

تحلیل و تفسیر یک فعالیت از کلاس یک معلم

عناصر مورد ارزیابی:

ایده‌های متنوع و نو،
استدلال کامل و صحیح،
ارائه شواهد کامل.

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۵:

تحلیل محتوای یک واحد یادگیری یا درس (ترسیم نقشه مفهومی، بخشی از طراحی واحد یادگیری یا درس)

عناصر مورد ارزیابی:

تشخیص مفاهیم اصلی،
تشخیص خرده مفاهیم،
تعیین روابط بین مفاهیم و خرده مفاهیم،
توجه به پیامدهای عملکردی در طرح.

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۶:

توصیف و ارائه بازخورد به یک موقعیت سؤال به صورت
توصیفی

عناصر مورد ارزیابی:

درک موقعیت ارزشیابی،
ارائه بازخورد مناسب،
توجه به اصلاح دانش، مهارت و نگرش،
توجه به پیامد عملکردی.

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی

موقعیت ۷:

طراحی برنامه تدریس برای یک کلاس چندپایه

عناصر مورد ارزیابی:

موقعیت‌های پیشنهادی آزمون کتبی عملکردی	رشته آموزش ابتدایی	اصلاح مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷	
موقعیت ۲	تحلیل روش نامناسب یک معلم در فرایند تدریس و اصلاح بدفهمی حاصل از آن		آزمایشی
عناصر مورد ارزیابی	سطح یک عملکرد	سطح دو عملکرد	سطح سه عملکرد
درک، تحلیل و نقد بدفهمی	بدفهمی را تشخیص داده لکن درک صحیح از ریشه بدفهمی ندارد	توانسته است درک و تحلیل مناسبی از ریشه بدفهمی ارائه نماید، اما شواهد و استدلال صحیح و کامل ندارد و ارتباطات مناسب در طرحواره ذهنی دانش آموز ایجاد نکرده است و بعد روانشناختی آن را تبیین نکرده است.	درک و تحلیل موقعیت با شواهد و استدلال صحیح و کاملی انجام شده است و ارتباطات مناسب و کاملی در طرحواره ذهنی دانش آموز ایجاد کرده است و به لحاظ روانشناختی تبیین صحیح ارائه کرده است.
درک، تحلیل و نقد مشکل تدریس	مشکل تدریس را تشخیص داده لکن درک صحیح از ریشه مشکل ندارد	توانسته است مشکل تدریس را درک و تحلیل مناسبی از ریشه آن ارائه نماید، اما شواهد و استدلال صحیح و کامل ندارد و ارتباطات مناسب روشی ایجاد نکرده است	درک و تحلیل موقعیت با شواهد و استدلال صحیح و کاملی انجام شده است و ارتباطات روشی مناسب و کاملی ایجاد کرده است
ارائه بازخورد و اصلاح لازم برای تدریس	برای بدفهمی ایجاد شده، اصلاح لازم را ارائه می کند، لکن نمی تواند تغییر عمیقی ایجاد کند و در فرایند تدریس بازخورد لازمی تولید کند.	بازخورد لازم را برای ادامه فرایند تدریس برای رفع بدفهمی و تحلیل آن ارائه می کند، اما هنوز شواهد کامل و صحیح ندارد و اصلاح لازم برای روش تدریس اولیه معلم ارائه نکرده است.	بازخورد لازم را برای ادامه فرایند تدریس برای رفع بدفهمی و تحلیل آن ارائه می کند و ارتباطات روشی مناسب با ایده های نو و متنوع، استدلال کامل و صحیح با شواهد مناسب ایجاد کرده است.

ج- مؤلفه تدریس عملی با سقف ۲۷۵ امتیاز

۱- طبق برنامه دوره یکساله مهارت آموزی و کتابچه راهنمای عمل پودمان کارآموزی ابلاغ

شده به تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۸ به شماره ۵۰۰۰۰/۱۵۰۲۲/۳۰۰

۲- توسط معاونت محترم آموزشی

۳- کارورزی و فرایند تدریس خرد عملی با فیلمبرداری

د- مؤلفه فرهنگی با سقف ۲۷۵ امتیاز

مؤلفه فرهنگی نیز در دو بخش سنجش خواهد شد:

۱- بخشی در قالب ارزیابی فعالیت ها و پوشه کار فرهنگی و پروژه های مربوط به آن

۲- بخش دیگر برای **ورودی های ۹۷** از محتوای کارگاه های فرهنگی پایان دوره همزمان با آزمون کتبی چندگزینه ای مورد آزمون قرار خواهد گرفت.

خلاصه مؤلفه های برنامه جامع اصلح برای مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

مؤلفه	میزان نمره	حد نصاب قبولی	شکل برگزاری	محتوای ارزشیابی
مؤلفه تدریس عملی	۲۷۵	۱۷۸,۷۵	حضورى عملی	برنامه درسى دوره یکساله و کتابچه راهنمای عمل پودمان کارآموزى معاونت آموزش و تحصیلات تکمیلی
مؤلفه فرهنگی	۲۷۵	۱۷۸,۷۵	حضورى، کارپوشه و کتبی	اطلاعیه های معاونت فرهنگى و اجتماعى دانشگاه
مؤلفه کتبی چندگزینه‌ای	۲۲۵	۱۴۶,۲۵	آزمون کتبی متمرکز چندگزینه‌ای (به صورت تستی)	دروس ارائه شده به صورت مجازى (ورودى ۹۶) سواد پایه و محتوایی برنامه درسى برای مدرسه (ورودى ۹۷) و تحلیل کتب و محتوای درسى (ورودى ۹۶ و ۹۷)
مؤلفه کتبی عملکردی	۲۲۵	۱۴۶,۲۵	آزمون کتبی عملکردی با موقعیت‌های یادگیرى و تدریس (به صورت تشریحی)	تمامی دروس و شایستگی های مندرج در برنامه دوره مهارت آموزى به صورت موقعیت های کتبی عملکردی

نکات مهم:

- کسب ۶۵ درصد از امتیاز در هریک از چهار مؤلفه برای دریافت گواهی صلاحیت حرفه ای معلمی الزامی است.
- شرط ورود به مؤلفه های کتبی: اتمام پودمان ها و کسب نمره ها و معدل قبولی طبق آیین نامه ابلاغ شده معاونت محترم آموزشی
- آخرین مهلت ورود نمرات به سامانه آموزشی دهم تیر ماه است.
- اسامی مهارت آموزان مجاز به شرکت در آزمون اصلح روز دوشنبه ۲۰ تیر ماه فقط در یک مرحله از معاونت آموزشی دانشگاه دریافت خواهد شد.

نکات مهم:

■ بخش کتبی اصلح (شامل مؤلفه کتبی چندگزینه ای، مؤلفه کتبی عملکردی و نیز بخش کتبی مؤلفه فرهنگی) در تابستان سال ۱۳۹۸ و در یک روز برگزار خواهد شد.

■ تاریخ و زمان آزمون (از یک ماه قبل) اعلام خواهد گردید. (مرداد ماه)

■ منابع برای آزمون معرفی نخواهد شد.

■ لزوم تسلط بر تمامی سرفصل های برنامه درسی

مهارت آموزان و تمامی دانش ها و مهارت های

مورد نیاز

نکات مهم:

■ طی هفته های بعد اطلاعیه ای صادر خواهد شد که جداول تمامی رشته ها به تفکیک خواهد آمد و در آن تعداد سؤالات چندگزینه ای هر درس مشخص خواهد شد و موقعیت های عملکردی و عناصر ارزیابی آنها نیز ذکر خواهد شد.

■ به منظور ارائه اطلاعات تکمیلی به مهارت آموزان، توصیفی از موقعیت های مورد ارزیابی رشته های مختلف با ملاک های ارزیابی هر یک از این موقعیت ها در قالب اطلاعیه قبل از اجرای آزمون منتشر خواهد شد.

یعنی حدوداً دو ماه پیش از برگزاری آزمون،
مهارت آموزان موقعیت ها را خواهند داشت و فقط
سناریوی ذیل موقعیت را نخواهند داشت.

نکات مهم:

دکتر کچوئیان جوادی: هر گونه تصميم برای اجرای آزمون کتبی جبرانی را منوط به تصویب در ستاد ماده ۲۸ و هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش عنوان کرد و افزود: از آن جا که پیش بینی می شود در استخدام پیمانی مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۷ که حد نصاب لازم را در تمامی چهار مؤلفه ارزشیابی صلاحیت حرفه ای کسب نکنند، خلل یا وقفه ای به وجود آید توصیه می شود حتی در صورت تصویب آزمون جبرانی، شرکت کنندگان نهایت تلاش خود را برای کسب امتیاز لازم در هریک از چهار مؤلفه ارزشیابی صلاحیت های حرفه ای به کار بندند.

حکم استخدام پیمانی صرفا برای کسانی صادر و یا

تمدید خواهد شد که فرایند اصلح را با موفقیت

سپری و حایز شرایط دریافت گواهی صلاحیت

حرفه ای شده باشند

روز دقیق آزمون یک ماه پیش از آزمون مشخص خواهد شد

مکان آزمون در تمامی مراکز استان‌ها خواهد بود.

منتظر اعلام منابع نباشید

نکات مهم

تنها منبع: برنامه درسی دوره مهارت آموزی و سرفصل‌های آن
و کتب درسی مدرسه‌ای و یا برنامه درسی مدرسه‌ای و آیین
نامه‌ها و راهنماهای منتشرشده معلمی رشته‌های غیر از
آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه

سوالات چندگزینه‌ای نیز عمدتاً از موارد دانشی نخواهد بود
که اختصاص به یک کتاب یا منبع خاص داشته باشد.

عدم جدیت باعث شکست

آدرس سایت مرکز سنجش دانشگاه:

<https://cfu.ac.ir/Measurement>

مرکز سنجش صلاحیت های حرفه ای منابع انسانی | دانشگاه فرهنگیان

- دانشگاهی برای تربیت معلمان

**شما شایسته موفقیت هستید
پس ما هم آرزو می کنیم**

از توجه شما سپاس گزاریم